

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

TEORIJA ANTROPOGENEZE

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:

3. Ciklus studija:

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

5

5. Status nastavnog predmeta:

Obavezni

6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:

nema

7. Ograničenja pristupa:

nema

8. Trajanje / semest(a)r(i):

1

7

9. Sedmični broj kontakt sati i ukupno studentsko radno opterećenje na predmetu:

Semestar (1)	7	Semestar (2)	(za dvosemestralne predmete)	Opterećenje: (u satima)
9.1. Predavanja	2			Nastava: 45
9.2. Auditorne vježbe	0			Individualni rad: 97
9.3. Laboratorijske / praktične vježbe	2			Ukupno: 142

10. Fakultet:

Prirodno matematički

11. Odsjek / Studijski program :

Biologija/Biologija/ usmjerenje: Edukacija u biologiji

12. Nosilac nastavnog programa:

dr.sc. Adisa Ahmic, redovni profesor

13. Ciljevi nastavnog predmeta:

Usvajanje osnovnih osobenosti faza procesa antropogeneze i upoznavanje sa najznačajnijim predstavnicima ovog evolutivno-biološkog procesa.
Razumjevanje bazičnih evolutivnih procesa u kreiranju humane evolucije.

Upoznavanje sa osnovnim pojmovima i modelima koji se primjenjuju u procesu antropogeneze

14. Ishodi učenja:

Od studenata se očekuje da steknu i usvoje znanja o bitnim osobenostima i faktorima procesa antropogenze, te da steknu predodžbu o raspoznavanju pojedinih predstavnika svek faze ovog procesa. Stečena znanja će osigurati bolje razumjevanje faktora raznolikosti predhumane i humane faze procesa antropogeneze i njihovo postojanje u evolutivnom smislu.

15. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

Antropogeneza u opšteprirodnom evolucionom sistemu; Osnovi datiranja materijalnih tragova antroogeneze; Filogenija primata; Faktori antropogeneze; Osobeni činioci procesa antropogeneze (morfološko-anatomske promjene tokom antropogeneze); Faze i etape hominizacije; Predhumana faza; Humana faza; Bioantropološki aspekti početka kulturne evolucije; Teorije o porijeklu i migracijama modernog H.sapiensa prema molekularno-genetičkim pokazateljima.

Praktična nastava: Upoznavanje antropološkim modelima i instrumentima; Uporedna analiza hromosomskih garnitura čovjeka i pongida; Spolni dimorfizam humanih skeleta; Kranometrija - Uporedna analiza kranijalnog kapaciteta odabralih predstavnika predhumane i humane faze ; Model koalescencije; Odontologija-Uporedna analiza modela zubala odabralih fosilnih i savremenih primata.

16. Metode učenja:

Metode aktivnog učenja

Tehnike istraživačkog učenja

17. Objasnjenje o provjeri znanja:

Provjera znanja vršit će se putem predispitnih aktivnosti koji uključuju predispitne testove (test I, test II), kolokvij (praktični ispit), seminarски rad te aktivnost u nastavi i završnog ispita.

Pismena provjera znanja: Test 1, Test 2 i kolokvij

Test I nosi 13 bodova.

Test II nosi 13 bodova.

U zadnjoj sedmici semestra studenti polažu kolokvij koji obuhvata gradivo sa vježbi. Student na ovom ispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova.

Seminarski rad se radi individualno, a maksimalan broj bodova je 6.

Za urednost i aktivnost u nastavi student može ostvariti maksimalno 3 boda.

Završni ispit je usmenog tipa, boduje se sa 50 bodova. Minimalni broj bodova koji student može ostvariti na završnom ispitu je 25 bodova, a pravo izlaska na ispit imaju svi studenti bez obzira na ostvareni broj predispitnih bodova.

Način bodovanja aktivnosti studenata je prikazana na sljedećoj skali:

Kriterij	Maksimalan broj bodova
Urednost i aktivnost u nastavi	3
Test I	13
Test II	13
Praktični ispit /kolokvij vježbi	15
Seminarski rad/projekat	6
Završni ispit	50
Ukupno	100

Konačnu ocjenu student dobije sabiranjem pojedinačnih bodova dobivenih u svim oblicima provjere znanja u toku semestra. Ako student nije zadovoljan konačnom ocjenom, može poništiti bodove završnog ispita i isti raditi ponovo u popravnom terminu.

NAPOMENA: S obzirom da studenti završne (IV) godine dobijaju status studenta apsolventa (do kraja mjeseca marta naredne godine), to znači da mogu svaki mjesec polagati završni ispit, a bodovi predispitnih aktivnosti se priznaju.

18. Težinski faktor provjere:

Konačni uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja, kako slijedi:

Osvojen broj bodova	Ocjena (BiH)	(ECTS ocjena)
< 54,00	5	F
54,00-64,00	6	E
65,00-74,00	7	D
75,00-84,00	8	C
85,00-94,00	9	B
95,00-100	10	A

---

19. Obavezna literatura:

R. Hadžiselimović: Uvod u teoriju antropogenze. Sarajevo 1988;
R. Hadžiselimović : Bioantropologija: rod Homo u prostoru i vremenu 2018, Sarajev
Roger Lewin (2005): HUMAN EVOLUTION: AN ILLUSTRATED INTRODUCTION

---

20. Dopunska literatura:

R. Hadžiselimović, S. Lelo: Bioantropološki praktikum. Autorizovana skripta Odsjeka za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu

---

21. Internet web reference:

Po uputama predmetnog nastavnika, i u skladu sa nastavnim jedinicama.

---

22. U primjeni od akademske godine:

2024/25

---

23. Usvojen na sjednici NNV/UNV:
